

Familj

Arkiverat

Baderskor på badet i Centralskolan/Kvarnbyskolan, år 1936. Nathalia Andersson (1893–1978), Klara Mattson samt kassörskan Helma Larsson.

BILDER: MÖLNDALS STADSMUSEUM

Kvarnbyskolan erbjöd bildning, fostran och kommunalt bad

När skolbadet i Kvarnbyskolan stod klart motsvarade det hela stadens behov av badhus. En elev har berättat att de brukade bada på fredagseftermiddagar. Då satt pojkarna i varsin balja och skrubbade varandra på ryggen. Efter badet fick eleverna springa genom den kalla duschen – något som ansågs stärkande. Men tjänstemannabarn och de med adliga namn behövde inte bada.

Ar 1922 hade Mölndal blivit en egen stad och folkmängden ökade för varje år. Därmed växte barnantalet och även behovet av en ny större skolbyggnad. Redan 1916 fanns det ett förslag om en ny centralskola. Den 4 mars 1925 invig-

des den nya skolbyggnaden med festligheter för både allmänheten och inbjudna gäster.

Kvarnbyskolan uppfördes av byggmästare Karl Alberts, enligt ritningar av arkitekterna Rudolf Lange och Harald Olsson. Med stora ljusa och sparsamt dekorerade lokaler

ville man imponera på folk med den nya stora skolbyggnaden. Till en början kallades den för "Trädgårdsskolan", "Den nya skolan", senare "Centralskolan" och slutligen döptes den på 1950-talet till Kvarnbyskolan.

Den nya centralskolan tedde sig svindlande stor jäm-

fört med vad folk hade varit vana vid. Man hoppades att den skulle stå som ett "värdigt monument" för både god undervisning och god fostran, helt i tidens anda. Skolan innehöll totalt 26 lärosalar, specialsalar, materialrum, och folkskoleexpedition, bostad för vaktmä-

stare samt även en kommunal badinrättning.

I slutet av 1800-talet och vid sekelskiftet uppstod varmbadhusen. Fokuset var medicinskt, då man ville förbättra hygien, hälsa och simkunighet hos befolkningen. Men de tidiga 1900-talets

varmbadhus var något helt annat än dagens badanläggningar. Ofta fanns en simbasäng, men till största delen utgjordes badhusen av en mängd badkar för tvättning, för inte många hade dusch eller badmöjlighet i hemmet. Badhusen var också bemannade med baderskor

Familj

Till minne

Till minne
**Ella Teresia
Berntsson**

1 år av saknad.

Mamma, om vi fick
blott en extra dag

Eva och Alice

**Annonsera i
Mölnbalds-Posten**

molndalsposten.se

Mölnbalds-Posten

Övrigt

Västkustens Begravningsbyrå
Begravning | Hembesök | Juridik | Min sista önskan

Vi har jour dygnet runt
tel 031 - 14 22 02

Västkustens Begravningsbyrå
Krokslätts torg 3, Mölnbald | Tel. 031 - 14 22 02
www.vastkustbegravningsbyra.se

JURISTGRUPPEN
- din familjejurist genom livet
Krokslätts Torg 3, Mölnbald

**Välkommen att kontakta oss
i familjejuridiska frågor**

Framtidsfullmakter • Bouppteckningar
Arvskiften • Testamenten • Bodelningar
Äktenskapsförord • Samboavtal m.m.

Ring 0735-20 22 20
Jur.kand Stefan Larsson
juristgruppen.com

**Dagens
ros.**

Ta plats i Mölnbalds-Posten när du vill berätta något som är värt att fira! Din annons syns i tidningen och på molndalsposten.se.

Skapa din annons på
molndalsposten.se/privatannons

Mölnbalds-Posten

Centralskolan före 1950. Efter 1950 bytte den namn till Kvarnbyskolan. Bygge av nyare Kvarnbygatan pågår framför.

En kvinna som sitter i ett badkar. Kvarnbyskolan 1930-tal. Baderskan heter Nathalia Andersson (1893–1978).

Baderskorna Nathalia Andersson (1893–1978) och Klara Mattsson vid Centralskolan/Kvarnbyskolans bassäng, 1930-tal.

Interiör från Kvarnbyskolans bad år 1986. Kuren där vaktmästaren satt.

som var behjälpliga med både ordentlig skrubbnings och torkning enligt konstens alla regler. Skolbad hade tidigare anordnats i Krokslättsskolans källarvåning från och med år 1911.

Skolbadet i Kvarnbyskolan hade nu byggts med en omfattning som motsvarade

hela stadens behov av badhus. Nästan hela skolans flygel, som vette mot torget, upptogs av den kombinerade skol- och kommunala badinrättningen. Här kunde man, genom att betala 3,50 kronor till vaktmästaren i badkuren, få tillgång till "ett bad med lakan".

"En höjdpunkt i skollivet var att marschera ner till Kvarnbyskolan, för månadens tvagnings och bad", har det berättats av en elev.

Badet tillhandahöll också avklädningsrum, tvagnings och duschrut, finsk bastu, en karbadsavdelning med sex badkar samt en rymlig bassäng.

"Under fredag eftermiddag hade vi skolbad. Pojkarna satt i varsin balja och skrubbede varandra på ryggen. Sedan skulle man upprepade gånger springa genom den kalla duschen medan vattentemperaturen sänktes alltmer. Detta ansågs stärkande."

Fakta: Vad vill du läsa om?

Under vinjetten Arkiverat djupdyker vi i arkiven och hittar kända och okända guldkorn från Mölnbald, Lindome, Källered och Hällesåker. Arkiverat är ett samarbete mellan Mölnbalds-Posten och Mölnbalds

hembygdsförening, Källered's hembygdsförening, Föreningsarkivet, Lindome hembygdsförening samt Mölnbalds stadsmuseum. Vad vill du läsa om? Mejla oss och tipsa!

"Men tjänstemannabarnen eller de med adliga namn slapp skolbadet", berättas det också.

Kanske ansåg man att dessa familjer kunde erbjuda tillräcklig tvagnings i hemmet.

Men med tiden skulle andra ideal och funktioner ta över. 1976, när de flesta hade fått fungerande badrum i sina hem, avvecklades badinrättningen och badet revs i sin helhet 1986.

Badhusen genomgick under 1980-talet en förändring. Från att ha tagit oss "ur lort

och smuts" skapades helt nya möjligheter för motion, avkoppling och gemenskap i påkostade upplevelse- och äventyrsanläggningar.

Att bli skrubbad på ryggen av en baderska känns numera avlägset. Vi har fått tillgång till moderna badrum i våra hem. I dag går vi till badhusen för att njuta av uppvärmda bubbelpooler, skvalpa i vågbassänger eller uppleva virvlande vattenrutschkanor.

Brigitte Ackerhans
redaktion@molndalsposten.se